

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Історія зарубіжної літератури

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Англійська мова і література та друга іноземна мова

Спеціальність 035.041 Філологія (германські мови та літератури, перша – англійська)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Розробник: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Петро Васильович Рихло**;

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 0953595720

E-mail: p.rychlo@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=785>

Консультації за попередньою домовленістю

2021-2022 н.р.

1. Анотація дисципліни.

Дисципліна «Історія зарубіжної літератури» є частиною загального курсу «Історія зарубіжної літератури», що призначена для підготовки фахівців за освітньо-професійними програмами «Англійська мова і література та друга іноземна мова»; «Німецька мова і література та друга іноземна мова» та «Французька мова і література та друга іноземна мова» спеціальностей «Середня освіта (Англійська мова і література)»; «Середня освіта (Німецька мова і література)»; «Середня освіта (Французька мова і література)». Вивчення цієї дисципліни є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх фахівців, оскільки дозволяє орієнтуватися у світовому літературному процесі загалом й англійському, французькому та німецькому зокрема. Крім того, можливість ознайомлення з найвизначнішими текстами зарубіжної літератури в оригіналі й українських перекладах сприяє реалізації мовної та перекладної складових освітньо-професійної програми.

2. Мета навчальної дисципліни.

Навчити студентів правильно зрозуміти й осягнути історичний процес розвитку літератури, його закономірності та особливості, як в окремих країнах, так і в цілому, а також допомогти засвоїти творчість окремих письменників, що складає загальноосвітню культурну спадщину; в ознайомленні студентів з основними пам'ятками середньовічної літератури в контексті середньовічного мислення; виокремлення основних особливостей літератури, ознайомлення з основними літературними жанрами Середньовіччя, Відродження та XVII-XVIII ст.

3. Завдання:

- знати зміст рекомендованих художніх текстів;
- аналізувати основні факти з біографій письменників;
- визначати місце та значення опрацьованих текстів в національній і світовій літературі;
- уміти аналізувати основні образи, тематику, ідейне спрямування художніх текстів;
- розуміти художню цінність текстів;
- орієнтуватися в суспільно-історичних обставинах та передумовах, що впливали на літературний процес;
- сформулювати поглиблене уявлення про модернізм і постмодернізм у зарубіжному літературному процесі.

Дисципліна «Історія зарубіжної літератури» забезпечує досягнення таких загальних компетентностей (ЗК) та з відповідних освітньо-професійних програм:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. Пререквізити. Вступ до літературознавства.

5. Результати навчання.

Знання змісту рекомендованих художніх текстів, основних фактів з біографії їх авторів, місця та значення цих текстів в національній і світовій літературі.

Уміння аналізувати основні образи, тематику, ідейне спрямування розглянутих текстів, розуміти художню цінність творів, орієнтуватися в суспільно-історичних обставинах та передумовах, що впливали на літературний процес.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	2,5	75	30				45		екзамен

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	усього	денна форма					усього	Заочна форма					
		у тому числі						у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Література Середньовіччя та Відродження												
Тема 1. Література раннього	5	2				3							

Середньовіччя												
Тема 2. Література розвинутого феодалізму	5	2				3						
Тема 3. Доба Відродження в Італії.	5	2				4						
Тема 4. Французький Ренесанс	5	2				3						
Тема 5. Відродження в Іспанії.	5	2				3						
Тема 6. Особливості Відродження в Англії.	5	2				4						
Разом за ЗМ1	30	12				20						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Соціально-історичні, філософські, культурні основи літератури XVII - XVIII століття та особливості їх розвитку в європейських країнах											
Тема 1. Історико- літературний процес XVII століття.	5	2				2						
Тема 2. Іспанська література XVII століття.	5	2				2						
Тема 3. Французька література XVII ст.	5	2				3						
Тема 4. Англійська література XVII ст.	5	2				3						
Тема 5. Німецька література XVII ст.	5	2				3						
Тема 6. Література XVIII ст. та ідейний рух Просвітництва.	5	2				3						
Тема 7. Англійська література XVIII ст.	5	2				3						
Тема 8. Французька література XVIII ст.	5	2				3						

Тема 9. Німецька література доби Просвітництва.	5	2			2						
Разом за ЗМ 2	45	18			25						
Усього годин	75	30			45						

3.3. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Тема 1. Література раннього Середньовіччя
2	Тема 2. Література розвинутого феодалізму
3	Тема 3. Доба Відродження в Італії.
4	Тема 4. Французький Ренесанс
5	Тема 5. Відродження в Іспанії.
6	Тема 6. Особливості Відродження в Англії.
7	Тема 7. Історико-літературний процес XVII століття.
8	Тема 8. Іспанська література XVII століття.
9	Тема 9. Французька література XVII ст.
10	Тема 10. Англійська література XVII ст.
11	Тема 11. Німецька література XVII ст.
12	Тема 12. Література XVIII ст. та ідейний рух Просвітництва.
13	Тема 13. Англійська література XVIII ст.
14	Тема 14 Французька література XVIII ст.
15	Тема 15. Німецька література доби Просвітництва.

3.4. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Підготовка рефератів до теми.
2	Опрацювання статей.
3	Підготовка опорного конспекту.
4	Ведення читацьких щоденників (фіксація проаналізованих текстів).
5	Усний переказ прочитаних текстів.
6	Декламація поезії.

3.5. Самостійна робота

№	Назва теми	Год. Стац. / заочн
1	Християнська свідомість як основа середньовічного менталітету	3
2	«Сповідь» Августина Блаженного	3
3	Куртуазність як особливий тип культури	3
4	Театр середніх віків та епохи Ренесансу	3
5	Еразм Роттердамський «Похвала глупоті»	3
6	Тематика і поетика ірландських саг.	3
7	Характеристика художніх напрямів, течій та шкіл (гонгоризм, маринізм, преціозна	3

	література, метафізична школа)	
8	Поезія та проза іспанського бароко (поезія іспанського бароко. Поетичні школи в Іспанії XVII ст. Творчість <i>Гонгори</i> . Проза іспанського бароко: <i>Грасіан, Кеведо</i>)	3
9	Опрацювання матеріалу: - Підготувати реферат на одну із запропонованих тем: «Мольєр на українській сцені», «Ідейно-творча еволюція Лафонтена – найвидатнішого поета Франції XVII ст.», «Французька проза XVII ст.», «Франсуа де Ларошфуко та його «Максими», «Значення прози Лабрюєра для розвитку демократичних традицій французької літератури» - Вивчити десять афоризмів (на вибір) - Прочитати твори - Прочитати передмову Ж.Расіна до «Федри».	3
10	Опрацювання матеріалу: - Підготувати доповідь на одну з тем: «Загальна характеристика англійської літератури XVII ст.», «Поезія <i>Джона Донна</i> і особливості англійського бароко», «Суспільна і публіцистична діяльність <i>Дж. Мільтона</i> », «Поема <i>Мільтона</i> «Втрачений рай» як відображення англійської сучасності у формі біблійного епосу». - Прочитати твори. - Опрацювати критичний матеріал.	3
11	Опрацювання матеріалу: - Прочитання та аналіз творів - Опрацювання критичного матеріалу - Підготовка реферативних доповідей.	3
12	Опрацювання матеріалу: - Підготувати реферат на одну з тем: «Народний характер поезії <i>Р.Бернса</i> », <i>Г.Філдінг</i> – англійський романіст доби Просвітництва», «Місце і значення творчості <i>Т.Смолета</i> у розвитку англійського реалістичного роману», « <i>Р. Шерідан</i> як продовжувач традицій <i>Філдінга</i> ». - Прочитання та аналіз творів. - Опрацювання критичного матеріалу.	3
13	Опрацювання матеріалу: - Підготувати реферат на одну з тем: « <i>А.Р.Лесаж</i> та <i>Ф.Прево</i> як представники французького Просвітництва», «Педагогічні погляди, думки про нову людину в романі <i>Ж.Ж.Русо</i> «Еміль», «Ідейна спрямованість та художні особливості трилогії <i>П.О.Бомарше</i> про	3

	<p>Фігаро»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Прочитати твори - Підібрати і виписати цитатний матеріал для характеристики героїв - Опрацювати критичний матеріал. 	
14	<p>Опрацювання матеріалу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка німецького просвітницького класицизму. Його напрями і найхарактерніші представники (Готшед, Вінкельман). 2. Зародження сентименталізму і еволюція творчості Клопштока. 	3
15	<p>Опрацювання матеріалу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ознайомитися з творчістю Лессінга (“Мінна фон Барнхельм”) та Шиллера (“Розбійник”, “Підступність та кохання”). 	3
	Всього	45

4. Система контролю та оцінювання

4.1. Види та форми контролю

Формами поточного контролю є письмова (тестування) відповідь студента.
Формою підсумкового контролю є екзамен.

4.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:
- стандартизовані тести.

4.3. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамен).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виконання тестових завдань). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерії оцінювання поточного контролю (за самостійною роботою)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
4	4
3	3
2	2
1	1

Критерії оцінювання модульного тесту (за лекційними темами)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
14	14
13	13
12	12
11	11
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Критерії оцінювання підсумкового тесту (екзамен)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
40	40
39	39
38	38
37	37
36	36
35	35
34	34
33	33
32	32
31	31
30	30
29	29
28	28
27	27
26	26
25	25
24	24
23	23
22	22
21	21
20	20
19	19

18	18
17	17
16	16
15	15
14	14
13	13
12	12
11	11
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

T1, T2 ... T 11 – теми змістових модулів.

4.4. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)», у випадку, коли студент/ка пройшов/-ла курс неформальної освіти (тренінги; семінари / вебінари, освітні й практичні курси, літні / зимові школи, в тому числі он-лайн), тематика якого збігається з темою (темами) курсу «Історія зарубіжної літератури (Середні віки – XVII-XVIII ст.)», і має відповідний сертифікат, він/вона може представити результати засвоєних знань у вигляді презентації-доповіді. У разі успішної демонстрації, що доводить поглиблення і розширення теми / тем курсу, студент/ка може отримати від 1 до 4 балів, які будуть додані до оцінки відповідного модульного контролю.

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Бурцев А. А. История западноевропейской литературы Средних веков и эпохи Возрождения. Москва, 2008.
2. Гуревич А. Я., Харитонович Д. Э. История средних веков. 2-е изд. Москва, 2008. 320 с.
3. Ерофеева Н. Е. Зарубежная литература. XVII век. Москва, 2004.
4. Толоконникова С. Ю. Европейское Средневековье и Возрождение: литература в контексте культуры: Курс лекций. Борисоглебск, 2010. 186 с.
5. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX століття. Київ, 2004. 360 с.

7.2. Допоміжна

1. Западноевропейский театр от эпохи Возрождения до рубежа XIX-XX вв. / за ред. М. Ю. Давыдова. Москва, 2001.
2. Кин М. Рыцарство. Москва, 2000.
3. Культура Возрождения. Энциклопедия. В 2 т. / за ред. Н. В. Ревякина. Т. 1. Москва, 2007.
4. Ле Гофф Ж. Средневековый мир воображаемого. Москва, 2001.
5. Пронин В. А. История немецкой литературы. Учебное пособие. Москва, 2007.
6. Рихло П. Переступи кордонів у літературі та культурі XX-XXI ст. / Упорядники: Альмут Гілле, Петро Рихло, Євгенія Волощук та Олександр Чертенко. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. – 344 с.
7. Сидорченко Л.В., Апенко Е.М., Белобратов А.В. и др. История зарубежной литературы XVIII века / под ред. Л. В. Сидорченко. Москва, 2001.
8. Силюнас В. Ю. Стиль жизни и стили искусства (Испанский театр маньеризма и барокко). Санкт-Петербург, 2000.
9. Словарь средневековой культуры / под ред. А. Я. Гуревич. Москва, 2003.
10. Соловьева Н. А. История зарубежной литературы: Предромантизм. Москва, 2005.

8. Інформаційні ресурси

1. http://ru.wikipedia.org/wiki/Средневековая_литература.
2. <http://www.ucc.ie/celt/publishd.html>.
3. <http://quod.lib.umich.edu/c/cme/index.html>.
4. <http://norse.ulver.com/>.
5. http://polbu.ru/livancev_gosprav/.
6. http://www.libfl.ru/mimesis/txt/lit_sred.php.
7. <http://window.edu.ru/resource/910/25910/files/volsu494.pdf>.